

ARCHIWUM FOTOGRAFII

OŚRODKA KARTA

02-536 Warszawa

ul. Narbutta 29

Wstęp do inwentarza

zespołu/ zbioru: KOLEKCJA OSOBISTA WACŁAWA URBANOWICZA

1909-2012

Nr zespołu

OK 1012

I. Charakterystyka twórcy spuścizny:

Wacław Urbanowicz urodził się 24 września 1913 roku w Warszawie jako syn Aleksandry z Komorowskich i Adolfa Urbanowicza. Adolf Urbanowicz pracował u rodziny Radziwiłłów, następnie Branickich, w tym u Adama Branickiego, gdzie był kamerdynerem oraz przewodnikiem po muzeum w Wilanowie.

Wacław Urbanowicz uczęszczał do szkół powszechnych w Warszawie oraz w Rosi koło Wołkowyska. Następnie skończył 6 klas Gimnazjum Męskiego im. Tomasza Niklewskiego w Warszawie.

Pod wpływem lektury książek, m.in. Josepha Conrada, postanowił, że zostanie marynarzem. W grudniu 1936 roku dostał się na swój pierwszy statek - parowiec SS „Kościuszko” w charakterze chłopca kuchennego i wyruszył w rejs do Brazylii i Argentyny. Następnie pływał na statku SS „Pułaski”.

Wybuch wojny zastał Wacława Urbanowicza na statku MS „Chrobry” w brazylijskim porcie Pernambuco. Rejs został przerwany a statek skierowany do Anglii w celu przebudowy na transportowiec wojska. Zimą 1939/1940 roku Urbanowicz odbył na nim dwa rejsy do Kanady; w kwietniu i maju 1940 roku kolejno dwa rejsy do Norwegii. Urbanowicz przeżył bombardowanie „Chrobrego” w dniu 14 maja 1940 roku.

Do końca II wojny światowej pływał w konwojach na statkach Polskiej Marynarki Handlowej przewożących żołnierzy, broń i amunicję, w tym: SS „Pułaski”, SS „Chorzów”, SS „Kromań”, SS „Borysław”, SS „Opole” (także na jednym statku holenderskim). Do Polski wrócił w 1946 roku.

W związku z trudnościami z ponownym zaciągnięciem się na statek rozpoczął pracę w „Polimexie” (Polskie Towarzystwo Eksportowo-Importowe Maszyn i Urządzeń,

podlegające Ministerstwu Handlu Zagranicznego). Po kilku latach pracy został zwolniony.

Pod koniec lat 50. udało mu się zaciągnąć na statek Polskich Linii Oceanicznych „Dzierżyński”. Następnie pływał jeszcze na statkach: „Generał Sikorski” i „Szymanowski”, na którym zakończył w latach 70. karierę w stopniu starszego marynarza. Zmarł 26 stycznia 2013 roku.

Wacław Urbanowicz był samoukiem, wolny czas między rejsami poświęcał na lekturę książek i samokształcenie. Interesował się zwłaszcza antropologią i fizyką, szczególnie teorią względności, którą oceniał krytycznie.

Swoje morski przygody utrwalił we wspomnieniach „W niewoli morza i ognia”, wydanych przez Wyższą Szkołę Morską w Gdyni w 1993 roku.

II. Dzieje kolekcji

Kolekcja Wacława Urbanowicza została utworzona w Archiwum Fotografii Ośrodka KARTA z materiałów przekazanych przez twórcę w styczniu 2013 roku. Przyjęte materiały nie posiadały środka ewidencyjnego. Po przeprowadzonej inwentaryzacji okazało się, że kolekcja obejmuje 45 j.a., co stanowi 0,8 mb.

III. Charakterystyka archiwalna zespołu:

Tytuł: Kolekcja osobista Wacława Urbanowicza

Granice chronologiczne: 1909-2012

Granice terytorialne: Europa, Azja, Afryka, Ameryka Północna, Ameryka Południowa, Australia

Rozmiar: Po uporządkowaniu obejmuje 45 j.a.; co stanowi 0,8 mb.

IV. Zawartość zespołu

Kolekcja Wacława Urbanowicza odzwierciedla życie rodzinne i zawodowe twórcy, zawiera także zbiór pocztówek.

I. Fotografie

W albumie fotograficznym o sygn. 1 (OK_1012_0001) znajdują się zdjęcia: rodziców i rodzeństwa Wacława Urbanowicza, Adolfa Urbanowicza jako żołnierza armii rosyjskiej podczas I wojny światowej, portrety Wacława Urbanowicza, zdjęcia wykonane podczas rejsów do Ameryki Południowej przed 1939 rokiem na SS „Kościuszko” oraz zdjęcia z rejsów MS „Chrobry” w latach 1939-1940, w tym z 14/15 maja 1940 roku z momentu zatonięcia statku

W albumie fotograficznym o sygn. 2 (OK_1012_0002) znajdują się zdjęcia: członków rodziny i znajomych Wacława Urbanowicza oraz zdjęcia z Powstania Warszawskiego.

W albumie fotograficznym o sygn. 3 (OK_1012_0003) znajdują się zdjęcia: statku SS „Kościuszko”, barkentyny "New Endeavour", zdjęcia dokumentujące pobyt Wacława Urbanowicza w Danii, Cejlonie (Sri Lance), Chinach oraz z chrztu morskiego.

W albumie fotograficznym o sygn. 4 (OK_1012_0004) znajdują się zdjęcia: z pobytu Wacława Urbanowicza w Chinach, hrabiny Marii Beaty Branickiej, Anny Branickiej-Wolskiej, Wacława Urbanowicza i członków jego rodziny.

W albumie fotograficznym o sygn. 5 (OK_1012_0005) znajdują się zdjęcia: z pobytu Wacława Urbanowicza w Chinach, zdjęcia Wacława Urbanowicza i jego znajomych.

W albumie fotograficznym o sygn. 6 (OK_1012_0006) znajdują się zdjęcia: Wacława Urbanowicza i członków jego rodziny.

W albumie fotograficznym o sygn. 7 (OK_1012_0007) znajdują się zdjęcia: statku „Generał Sikorski”, z wręczenia Wacławowi Urbanowiczowi norweskiego medalu „deltager” przez ambasadora Norwegii, zdjęcia członków rodziny i znajomych Wacława Urbanowicza.

W albumie fotograficznym o sygn. 8 (OK_1012_0008) znajdują się zdjęcia: Wacława Urbanowicza i członków jego rodziny.

W albumie fotograficznym o sygn. 9 (OK_1012_0009) znajdują się zdjęcia: Wacława Urbanowicza i członków jego rodziny.

II Pocztówki

W albumie o sygn. 10 (OK_1012_0010) znajdują się pocztówki ukazujące: Algierię, Chiny, Egipt, Republikę Południowej Afryki, Sri Lankę (Cejlon).

W albumie fotograficznym o sygn. 11 (OK_1012_0011) znajdują się pocztówki ukazujące: Danię, Holandię, Belgię, Wielką Brytanię.

W albumie fotograficznym o sygn. 12 (OK_1012_0012) znajdują się pocztówki ukazujące: Algierię, Argentynę, Australię, Belgię, Brazylię, Chiny, Czechy, Danię, Egipt, Grecję, Finlandię, Francję, Hiszpanię, Holandię, Indonezję, Japonię, Jugosławię, Łotwę, Niemcy, Malaje, Polskę, Rosję, Singapur, Sri Lankę (Cejlon), Szwajcarię, Szwecję, Wielką Brytanię, Wietnam, Włochy, Wyspy Kanaryjskie.

W teczce o sygn. 13 (OK_1012_0013) znajdują się pocztówki ukazujące Afrykę.

W teczce o sygn. 14 (OK_1012_0014) znajdują się pocztówki ukazujące Argentynę.

W teczce o sygn. 15 (OK_1012_0015) znajdują się pocztówki ukazujące Australię.

W teczce o sygn. 16 (OK_1012_0016) znajdują się pocztówki ukazujące Belgię.

W teczkach o sygn. 17 (OK_1012_0017) znajdują się pocztówki ukazujące Brazylię.

W teczce o sygn. 18 (OK_1012_0018) znajdują się pocztówki ukazujące Brunei.

W teczce o sygn. 19 (OK_1012_0019) znajdują się pocztówki ukazujące Chiny.

W teczce o sygn. 20 (OK_1012_0020) znajdują się pocztówki ukazujące Danię.

W teczce o sygn. 21 (OK_1012_0021) znajdują się pocztówki ukazujące Egipt.

W teczce o sygn. 22 (OK_1012_0022) znajdują się pocztówki ukazujące Finlandię.

W teczce o sygn. 23 (OK_1012_0023) znajdują się pocztówki ukazujące Francję.

W teczce o sygn. 24 (OK_1012_0024) znajdują się pocztówki ukazujące Hiszpanię.

W teczce o sygn. 25 (OK_1012_0025) znajdują się pocztówki ukazujące Holandię.

W teczce o sygn. 26 (OK_1012_0026) znajdują się pocztówki ukazujące Hong Kong.

W teczce o sygn. 27 (OK_1012_0027) znajdują się pocztówki ukazujące Irlandię.

W teczce o sygn. 28 (OK_1012_0028) znajdują się pocztówki ukazujące Japonię.

W teczce o sygn. 29 (OK_1012_0029) znajdują się pocztówki ukazujące Jemen.

W teczce o sygn. 30 (OK_1012_0030) znajdują się pocztówki ukazujące Kanadę.

W teczce o sygn. 31 (OK_1012_0031) znajdują się pocztówki ukazujące Malezję.

W teczce o sygn. 32 (OK_1012_0032) znajdują się pocztówki ukazujące Maroko.

W teczce o sygn. 33 (OK_1012_0033) znajdują się pocztówki ukazujące Mauritius.

W teczce o sygn. 34 (OK_1012_0034) znajdują się pocztówki ukazujące Niemcy.

W teczce o sygn. 35 (OK_1012_0035) znajdują się pocztówki ukazujące Norwegię.

W teczce o sygn. 36 (OK_1012_0036) znajdują się pocztówki ukazujące Polskę.

W teczce o sygn. 37 (OK_1012_0037) znajdują się pocztówki ukazujące Portugalię.

W teczce o sygn. 38 (OK_1012_0038) znajdują się pocztówki ukazujące Republikę Południowej Afryki.

W teczce o sygn. 39 (OK_1012_0039) znajdują się pocztówki ukazujące Singapur.

W teczce o sygn. 40 (OK_1012_0040) znajdują się pocztówki ukazujące Sri Lankę (Cejlon).

W teczce o sygn. 41 (OK_1012_0041) znajdują się pocztówki ukazujące Tajlandię.

W teczce o sygn. 42 (OK_1012_0042) znajdują się pocztówki ukazujące Wietnam.

W teczce o sygn. 43 (OK_1012_0043) znajdują się pocztówki ukazujące Wielką Brytanię.

W teczce o sygn. 44 (OK_1012_0044) znajdują się pocztówki ukazujące Włochy.

W teczce o sygn. 45 (OK_1012_0045) znajdują się pocztówki ukazujące Wyspy Kanaryjskie.

II. Metody porządkowania:

Zespół nie posiadał ewidencji w chwili przekazania, dokumentacja nieuporządkowana.

Po przeprowadzeniu studiów wstępnych i przeanalizowaniu zgromadzonych materiałów archiwalnych, zdecydowano o zastosowaniu układu schematyczno-rzeczowego, za podstawowe kryterium segregacji przyjmując formę fizyczną

materiałów, w dalszej kolejności stosowano kryterium tematyczne. Wydzielono dwie serie: I. Fotografie, II. Pocztyówki.

Po przeprowadzeniu systematyzacji został przygotowany inwentarz archiwalny dla zespołu, który opatrzone wstępem. Po zakończeniu opracowania zespołu przeprowadzono skanowanie wyselekcjonowanych fotografii, które następnie zostały szczegółowo opracowane i udostępnione na stronie internetowej: <http://foto.karta.org.pl/rocznice/waclaw-urbanowicz>

Bibliografia:

1. W. Urbanowicz, *W niewoli morza i ognia*, Wyższa Szkoła Morska, Gdynia 1993
2. „Karta” nr 75, Fundacja Ośrodka KARTA, Warszawa 2013
3. Relacja Waława Urbanowicza, Archiwum Historii Mówionej Ośrodka KARTA i Domu Spotkań z Historią, sygn. AHM_2724

Schemat układu inwentarza

1. Fotografie – sygn. 1-9
2. Pocztyówki – sygn. 10-45

INWENTARZ

Sygn.	Tytuł	Daty	Rodzaj materiału
	I. Fotografie		

1	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1909-1968	1909-1968	Odbitki w albumie fotograficznym 320x240x30 mm, stan dobry
2	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1915-1994	1915-1994	Odbitki w albumie fotograficznym 210x140x15 mm, stan dobry
3	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1936-1973	1936-1973	Odbitki w albumie fotograficznym 320x240x30 mm, stan dobry
4	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1970-1973	1970-1973	Odbitki w albumie fotograficznym 310x205x20 mm, stan dobry
5	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1945-1973	1945-1973	Odbitki w albumie fotograficznym 350x255x35 mm, stan dobry
6	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1969-1970	1969-1970	Odbitki w albumie fotograficznym 320x240x25 mm, stan dobry
7	Album fotograficzny ze zdjęciami	1970-1998	Odbitki w albumie

	z lat 1970-1998		fotograficznym 210x140x15 mm, stan dobry
8	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat 1938-[1998]	1938- [1998]	Odbitki w albumie fotograficznym 125x165x50 mm, stan dobry
9	Album fotograficzny ze zdjęciami z lat [1910]-2012	[1910]- 2012	Odbitki w albumie fotograficznym 120x160x15 mm, stan dobry
	II. Pocztówki		
10	Album z pocztówkami		Pocztówki w albumie 320x240x35 mm, stan dobry
11	Album z pocztówkami		Pocztówki w albumie 320x240x35 mm, stan dobry
12	Album z pocztówkami		Pocztówki w albumie 260x300x30 mm, stan dobry
13	Pocztówki ukazujące Afrykę		Luźne, stan dobry
14	Pocztówki ukazujące Argentynę		Luźne, stan dobry
15	Pocztówki ukazujące Australię		Luźne, stan dobry

16	Pocztówki ukazujące Belgię		Luźne, stan dobry
17	Pocztówki ukazujące Brazylię		Luźne, stan dobry
18	Pocztówki ukazujące Brunei		Luźne, stan dobry
19	Pocztówki ukazujące Chiny		Luźne, stan dobry
20	Pocztówki ukazujące Danię		Luźne, stan dobry
21	Pocztówki ukazujące Egipt		Luźne, stan dobry
22	Pocztówki ukazujące Finlandię		Luźne, stan dobry
23	Pocztówki ukazujące Francję		Luźne, stan dobry
24	Pocztówki ukazujące Hiszpanię		Luźne, stan dobry
25	Pocztówki ukazujące Holandię		Luźne, stan dobry
26	Pocztówki ukazujące Hong Kong		Luźne, stan dobry
27	Pocztówki ukazujące Irlandię		Luźne, stan dobry
28	Pocztówki ukazujące Japonię		Luźne, stan dobry
29	Pocztówki ukazujące Jemen		Luźne, stan dobry
30	Pocztówki ukazujące Kanadę		Luźne, stan dobry
31	Pocztówki ukazujące Malezję		Luźne, stan dobry
32	Pocztówki ukazujące Maroko		Luźne, stan dobry
33	Pocztówki ukazujące Mauritius		Luźne, stan dobry
34	Pocztówki ukazujące Niemcy		Luźne, stan dobry
35	Pocztówki ukazujące Norwegię		Luźne, stan dobry

36	Pocztówki ukazujące Polskę		Luźne, stan dobry
37	Pocztówki ukazujące Portugalię		Luźne, stan dobry
38	Pocztówki ukazujące Republikę Południowej Afryki		Luźne, stan dobry
39	Pocztówki ukazujące Singapur		Luźne, stan dobry
40	Pocztówki ukazujące Sri Lankę		Luźne, stan dobry
41	Pocztówki ukazujące Tajlandię		Luźne, stan dobry
42	Pocztówki ukazujące Wietnam		Luźne, stan dobry
43	Pocztówki ukazujące Wielką Brytanię		Luźne, stan dobry
44	Pocztówki ukazujące Włochy		Luźne, stan dobry
45	Pocztówki ukazujące Wyspy Kanaryjskie		Luźne, stan dobry